

něného dopisu je tedy popřením uplatněného nároku zaměstnavatelova na zánik členství jeho zaměstnanců u stěžující si pojišťovny, a pak ovšem nelze mu upíratí povahu výměru ve smyslu § 189 přezkoumatelného podle § 239 nahoře cit. zák.

Na věci ovšem nic by neměnilo, kdyby zaměstnavateli právo na přestup jeho zaměstnanců a zánik členství u okr. nemoc. pojišťovny ani nepřislušelo, neboť v konkrétním případě zaměstnavatel nárok takový proti pojišťovně vznesl a stěžující si pojišťovna obsahem svého dopisu nároku toho neuznala. Zcela nerozhodno jest také, že stěžující si pojišťovna podle svého tvrzení nebyla podle zák. o sociálním pojištění povinna vydávati o podané odhlášce výměr, když odhlášku tu pojišťovna přece vyřídila a to aktem, jenž podle svého obsahu výměrem ve skutečnosti je. — — —

Č. 11.774.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní: Pojistná povinnost osoby choromyslné?

(Nález ze dne 5. března 1935 č. 12.739/35.)

V ě c: Zemědělská nemocenská pojišťovna v B. proti zemskému úřadu v Praze o sociální pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Platebním výměrem z 10. prosince 1929, pokud je na sporu, vyměřila zemědělská nemocenská pojišťovna v B. Františku V., rolníku v Z., pojistné podle zák. č. 221/24 a 184/28 Sb. s úroky z prodlení za Marii M. za dobu od 1. května 1927 do 5. listopadu 1929 částkou 865 Kč 70 h. Zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím v pořadu instančním zrušil tento výměr a vyslovil, že Marie M. v označené době pojistné povinnosti nepodléhala a že tudíž není povinen František V. předepsané pojistné zaplatiti. V důvodech se praví: »Podle výpovědi starosty obce Z. z 8. dubna 1930 byla Marie M. choromyslná. Při své nemoci vykonávala sice některé lehčí práce, na př. pásala husy, dobytek, avšak musil při tom někdo na ni dohlížeti. Z uvedeného i podle vyjádření úředního lékaře je zcela nepochybně, že duševní choroba Marie M. byla takové intensity, že by byla odůvodňovala úplné zbavení svéprávnosti ve smyslu § 1 cís. nař. z 28. června 1916 č. 207 ř. z. V tom případě nelze tudíž také mluvit o vzniku pracovní smlouvy mezi M. a Františkem V. a nemohl býti také založen pojistně povinný poměr.«

O stížnosti, kterou na toto rozhodnutí podala zemědělská nemocenská pojišťovna v B., uvážil nss toto:

Stížnost vytýká nař. rozhodnutí v první řadě nezákonnost, kterou shledává v tom, že žal. úřad si osvojil výhradně soudům vyhrazenou způsobilost rozhodovati o otázce, zda u někoho jsou dány podmínky zbavení svéprávnosti. Je prý bezpečně zjištěno, že Marie M. byla osoba zletilá a jako taková svéprávná a její způsobilost k právním činům, nabytá zletilostí, nebyla omezena ve formě úplného nebo částečného zbavení svéprávnosti. Stížnost míní, že každou svéprávnou osobu nutno podle zák.

považovati za neobmezeně způsobilou k právním činům, pokud soudem této způsobilosti nebyla zbavena. V dalším pak stížnost dovozuje, že v daném případě jsou splněny všechny podmínky mlčky uzavřené smlouvy služební mezi Marií M. a Františkem V.

Tuto námitku nemohl nss uznati důvodnou.

Podle § 2 odst. 1 zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb., resp. z 8. listopadu 1928 č. 184 Sb. jest pojištěním povinen, kdo v republice Čsl. vykonává práce nebo služby na základě smlouveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského Podle tohoto ustanovení nezakládá pojistnou povinnost konání prací nebo služeb samo o sobě, nýbrž jest vždy třeba, aby byly konány na základě smlouveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského. Poměr učňovský v daném případě nepřichází v úvahu.

Podle ustálené judikatury rozuměti jest pracovním (služebním) poměrem vztahy vyplývající mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem ze smlouvy služební (sr. na př. Boh. A 8001/29). Předpoklady vzniku a platnosti smlouvy služební, jakožto institutu práva soukromého, nutno posuzovati podle norem práva soukromého, t. j. podle předpisů o. z. o. o smlouvách vůbec a o smlouvě služební zvlášť. Aby došlo ke smlouvě jakékoliv, tedy i ke smlouvě služební, je třeba projevu souhlasné vůle stran, jenž se ovšem může státi i mlčky, v každém případě je však nezbytným požadavkem platné smlouvy, aby obě smluvní strany byly schopny platného projevu vůle. Podle § 865 o. z. o. je nezpůsobilý uzavřít smlouvu, kdo nemá užívání rozumu, tedy především zuřiví, šílení, blbí, kteří užívání rozumu jsou zcela zbaveni nebo alespoň nejsou s to uvědomiti si dosahu svých činů (arg. § 21 o. z. o.). Osoby takové nejsou v důsledku těchto ustanovení schopny platného projevu vůle a nemohou samy platně uzavírat smlouvy, a to ani výslovně, ani činy konkludentními (sr. Boh. A 8009/29).

Podle cit. § 865 jest rozhodným jedině, zda dotyčná smluvní strana je zbavena užívání rozumu. Předpis ten však nestanoví jako další podmínku neplatnosti smlouvy soudní výrok, zbavující onu stranu svéprávnosti.

Otázka, zda in concreto taková neschopnost k projevu svobodné vůle u Marie M. byla čili nic, jest otázkou skutkovou, kterou si správní úřad musí zodpověděti jako část skutkové podstaty svého výroku. Poukazuje-li stížnost na to, že správní úřady si nesmí ani prejudiciálně řešiti otázku, zda jsou dány u některé osoby podmínky zbavení svéprávnosti, mívá se cíle, poněvadž v daném případě správní úřad řešil jen otázku skutkovou, t. j. zda M. byla do té míry duševně chorá, jak předpokládá § 1 cís. nař. č. 207/1916 ř. z., který jako předpoklad úplného zbavení svéprávnosti stanoví, aby dotyčná osoba pro choromyslnost nebo slabomyslnost byla nezpůsobilá své věci sama obstarati. Řešil tedy jen stupeň nezpůsobilosti k právním činům, nerozhodoval však o zbavení svéprávnosti a neosoboval si kompetenci, jež ve věci zbavení svéprávnosti přísluší soudům. Jde tu o prosté skutkové zjištění existence a rozsahu choroby.

Po této stránce měl úřad před sebou jednak svědectví starosty obce Z., jednak znalecké dobrozdání úředního lékaře. — — — —

Zemědělská nemocenská pojišťovna v B., které byly spisy sděleny k vyjádření, přípisem z 27. listopadu 1931 prohlásila, že trvá na zaplacení pojistného a na instančním projednání věci. K vyjádření úředního lékaře nezaujala stanoviska, zejména nepopřela správnost jeho dobrého zdání a nevedla průvodů o tom, že M. nebyla choromyslná, jak lékařský posudek uvádí. Pak ovšem mohl žal. úřad spokojiti se s výsledky provedeného šetření, k jichž doplnění mu nebyl dán podnět, a nss nemohl shledati, že by závěr, ježž úřad z cit. průvodů čerpal, byl s nimi v rozporu nebo snad logicky nemožný (§ 6 odst. 2 zák. o ss). Nemohl proto přisvědčiti stížnosti, že řízení zůstalo vadným. — — —

Č. 11.775.

Pojištění nemocenské: Povinnost zaměstnavatele nahraditi nemoc. pojišťovně podpůrný náklad nelze vyloučiti pouze na základě zjištění, že pojistný případ nastal v ochranné lhůtě.

(Nález ze dne 5. března 1935 č. 12.740/35.)

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v B. proti okresnímu úřadu v Báňské Bystřici o náhradu podpůrného nákladu.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Platebním výměrem ze 14. září 1931 uložila okr. nemoc. pojišťovna v B. Heřmanu K. tamtéž podle § 20 zák. č. 221/24 Sb., aby jí nahradil nemocenské 100 Kč, jež vyplatila zaměstnankyni Marii V., s odůvodněním, že tato u něho nastoupila službu dne 23. března 1931 a onemocněla 23. května 1931, zaměstnavatel však ji přihlásil k pojištění opožděně, dne 6. června 1931.

V odvolání z tohoto výměru Heřman K. uplatňoval, že odhlášení k 23. březnu 1931 se stalo přepsáním a že tato chyba byla opravena novou přihláškou.

Okr. úřad v Báňské Bystřici nař. rozhodnutím zrušil platební výměr s tímto odůvodněním: »Marie V. byla přihlášena k pojištění od 1. července 1926 do 23. března 1931 a ochuravěla 23. května 1931. Poněvadž odhláška, kterou byla Marie V. odhlášena z pojištění od 23. března 1931 došla do okr. nemoc. pojišťovny až 23. května 1931 a okr. nemoc. pojišťovna předepsala za ni až do té doby pojistné příspěvky, ochuravěla V.-ová v ochranné lhůtě a proto bylo rozhodnuto, jak uvedeno.«

Na toto rozhodnutí si stěžuje okr. nemoc. pojišťovna v B. vytýkajíc jemu nezákonnost, kterou spatřuje v tom, že okr. úřad považuje období od 23. března do 23. května 1931 za období pojistného poměru, poněvadž strana za toto období pojistné zaplatila, a z tohoto nesprávného názoru dovodil, že pojistný případ nastal v ochranné lhůtě a platební výměr proto uznal za nezákonný. Stížnost vytýká nař. rozhodnutí právem, že je vybudováno na nesprávném právním názoru.

Podle § 20 odst. 2 zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb., ve znění zák. z 8. listopadu 1928 č. 184 Sb., jehož jest na daný případ použití, jest